

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА
05 Број: 011-1372/2023
21. фебруар 2023. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

Број: 21.02.2023

03.011-345/23	Прилог	Вредност
---------------	--------	----------

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

БЕОГРАД

Влада, на основу члана 123. тачка 4. Устава Републике Србије и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), подноси Народној скупштини Предлог закона о потврђивању Споразума о признавању професионалних квалификација за докторе медицине, докторе стоматологије и архитекте у контексту Централно-европског Споразума о слободној трговини, са Анексом I, Анексом II и Анексом III, с предлогом да се узме у претрес.

За представника Владе у Народној скупштини одређен је Бранко Ружић, министар просвете, а за повереника др Александар Јовић, в.д. помоћника министра просвете.

4100223.004/6

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ПРИЗНАВАЊУ ПРОФЕСИОНАЛНИХ
КВАЛИФИКАЦИЈА ЗА ДОКТОРЕ МЕДИЦИНЕ, ДОКТОРЕ СТОМАТОЛОГИЈЕ
И АРХИТЕКТЕ У КОНТЕКСТУ ЦЕНТРАЛНО-ЕВРОПСКОГ СПОРАЗУМА О
СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ, СА АНЕКСОМ I, АНЕКСОМ II И АНЕКСОМ III

Члан 1.

Потврђује се Споразум о признавању професионалних квалификација за докторе медицине, докторе стоматологије и архитекте у контексту Централно-европског Споразума о слободној трговини, са Анексом I, Анексом II и Анексом III, потписан у Берлину 3. новембра 2022. године, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума, у оригиналу на енглеском језику и преводу на српски језик, гласи:

AGREEMENT ON THE RECOGNITION OF PROFESSIONAL QUALIFICATIONS OF DOCTORS OF MEDICINE, DOCTORS OF DENTAL MEDICINE AND ARCHITECTS IN THE CENTRAL EUROPEAN FREE TRADE AGREEMENT CONTEXT

The representatives of Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo*, Montenegro, North Macedonia and Serbia (hereinafter referred to as "Parties")

In the context of economic integration, pursuant to the Central European Free Trade Agreement ("CEFTA") 2006, in line with Article V of the General Agreement on Trade in Services, and for purposes of furthering the liberalisation of trade in services within the CEFTA;

Having in mind the goals and priorities stipulated by the Common Regional Market Action Plan 2021-2024 ("CRM") aimed at removing obstacles to the recognition of professional qualifications, by adopting and implementing a "European Union (EU) framework for automatic recognition of professional qualifications for 7 professions and the EU system of automatic recognition" based on the coordination of minimum training conditions;

Noting that no provision of this Agreement may be interpreted as to exempt the Parties from their respective rights and obligations under existing treaties;

Aiming to encourage the mobility of professionals, better matching of skills with labour market needs and increased productivity;

Underlining the objectives of promoting regulatory harmonisation and approximating the laws and regulations of the Parties with European Union (EU) law; in particular seeking to enable free movement of professionals by transposing into the regional framework Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualification, as amended by Directive 2013/55/EU of the European Parliament and of the Council of 20 November 2013;

Intending to establish the automatic recognition of professional qualifications based on minimum training requirements and to apply it to all 3 professions laid down in this Agreement and the aforementioned Directive and to appoint the professions which satisfy the appliance of the minimum training requirements within the Annexes in not more than 2-year time to extend it to other four professions upon the adoption of this Agreement;

*This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence

Have agreed as follows:

CHAPTER I GENERAL PROVISIONS

Article 1

Purpose

1. This Agreement establishes the rules on automatic recognition of evidence of formal qualifications based on minimum training conditions within Parties for access to and performance of the regulated profession, as well as harmonized minimum training conditions in one or more other Parties, and which allow the holders of said qualification (hereinafter: professionals) to pursue the same profession in a Party (hereinafter: receiving Party) other than the Party in which they obtained their professional qualifications (hereinafter: referred to as the issuing Party).
2. Terms used in this Agreement which have a gender meaning, regardless of whether they are used in the masculine or feminine gender, include both masculine and feminine gender, and any other gender recognized by the Parties.

Article 2

Scope

1. This Agreement shall apply to natural persons, as defined in Annex I of the Additional Protocol 6, as professionals of the issuing Party wishing to pursue a regulated profession in a receiving Party contingent upon the harmonized minimum training conditions, on either a self-employed or employed basis. Each Party will allow a professional of the issuing Party, in possession of evidence of professional and formal qualifications within the meaning of Article 3(1)(b) which are not obtained in the receiving Party to pursue a regulated profession within the meaning of Article 3(1)(a) within such a Party in accordance with its rules and relevant legislation. This recognition shall respect the minimum training conditions laid down in this Agreement. If evidence of formal qualification is not in line with the minimum training conditions, as laid down in this Agreement, the recognition of professional qualification shall be subject to a General system of recognition.
2. This Agreement applies to the following professionals: doctors of medicine, doctors of dental medicine, and architects, as defined and listed in Annex I, Annex II and Annex III, respectively.

3. Each Party shall submit to the Joint Working Group on Recognition of Professional Qualifications the laws, regulations and administrative provisions, which it adopts with regard to the issuing of evidence of formal qualifications in the professions covered by this Agreement.

4. For the purpose of implementation and application of this Agreement, higher education institutions shall have accredited study programmes and/or licensed study programmes harmonized with the minimum training requirements laid down in the Annexes of this Agreement.

Article 3 Definitions

For the purposes of the present Agreement, the following definitions apply:

- (a) 'regulated profession': a professional activity or group of professional activities, access to which, the pursuit of which, or one of the modes of pursuit of which is subject, directly or indirectly, by virtue of legislative, regulatory or administrative provisions to the possession of specific professional qualifications; in particular, the use of a professional title limited by legislative, regulatory, or administrative provisions to holders of a given professional qualification shall constitute a mode of pursuit;
- (b) 'professional qualifications': qualifications attested by evidence of formal qualifications, an attestation of competence issued by a competent authority in the Party designated pursuant to legislative, regulatory or administrative provisions of that Party, on the basis of either a training course or a specific examination, and/or professional experience;
- (c) 'evidence of formal qualifications': diplomas, certificates and other evidence issued by an authority of a Party designated pursuant to legislative, regulatory or administrative provisions of that Party and certifying successful completion of professional training obtained mainly in a Party;
- (d) 'competent authority': any authority or body empowered by a Party specifically to issue or receive training diplomas and other documents or information and to receive the applications, and take the decisions, referred to in this Agreement;
- (e) 'regulated education and training': any training which is specifically geared to the pursuit of a given profession and which comprises a course or courses complemented, where appropriate, by professional training, or probationary or professional practice.
- (f) The structure and level of the professional training, probationary or professional practice shall be determined by the laws, regulations or administrative provisions of the Party concerned or monitored or approved by the authority designated for that purpose;
- (g) 'professional experience': the actual and lawful full-time or equivalent part-time pursuit of the profession concerned in a Party;

(h) 'professional traineeship': a period of professional practice carried out under supervision, provided it constitutes a condition for access to a regulated profession, and which can take place either during or after completion of an education leading to a qualification;

(i) 'natural person' as defined in the CEFTA framework;

(j) 'European Credit Transfer and Accumulation System or ECTS credits': the credit system for higher education used in the European Higher Education Area;

(k) The Joint Working Group on for the Recognition of Professional Qualifications (JWGRPQ);

(l) 'CEFTA': Central European Free Trade Agreement;

(m) 'RCC': Regional Cooperation Council;

Article 4

Effects of the Recognition

The recognition of professional qualifications by the receiving Party shall allow natural persons to gain access in that Party to the same profession as that for which they are qualified in the issuing Party and to pursue it in the receiving Party under no less favourable conditions as its natural persons.

CHAPTER II

PRINCIPLES OF RECOGNITION

Article 5

Rules related to professional, statutory or administrative nature

Where a professional moves, the professional shall be subject to professional rules of a professional, statutory or administrative nature which are directly linked to professional qualifications, such as the definition of the profession, the use of titles and serious professional malpractice which is directly and specifically linked to consumer protection and safety, as well as disciplinary provisions which are applicable in the receiving Party to professionals who pursue the same profession in the receiving Party.

Article 6

Principles of automatic recognition

1. Each Party shall recognize evidence of formal qualifications as doctor of medicine giving access to the professional activities of doctor of medicine with basic training and specialized doctor of medicine, as dental practitioner and as specialized dental practitioner, and as architect, listed in Annex I, Annex II, and Annex III, respectively, which satisfy the minimum training conditions referred to in Annex I, Annex II and Annex III respectively, and shall, for

the purposes of access to and pursuit of the professional activities, gives such evidence the same effect, as the evidence of formal qualifications, which it itself issues.

Such evidence of formal qualifications must be issued by the competent bodies in the issuing parties and accompanied, where appropriate, by the certificates listed in Annex I, Annex II, and Annex III, respectively.

2. Such updates shall not entail an amendment of existing essential legislative principles in Parties regarding the structure of professions as regards training and conditions of access by natural persons. Such updates shall respect the responsibility of the Parties for the organisation of education systems.

Article 7

Common provisions on training

The Parties shall, in accordance with the procedures specific to each Party, ensure, by encouraging continuous professional development, that professionals, whose professional qualification is covered by this Agreement, are able to update their knowledge, skills and competences in order to maintain a safe and effective practice and keep abreast of professional developments.

Article 8

Acquired rights

Without prejudice to the acquired rights specific to the professions concerned, in cases where the evidence of formal qualifications as doctor of medicine giving access to the professional activities of doctor of medicine with basic training and specialised doctor of medicine, as doctors of dental medicine practitioner and as specialised doctor of dental practitioner, and as architect held by professionals of the Parties, does not satisfy all the training requirements referred to in this Agreement, each Party shall recognise as sufficient proof evidence of formal qualifications issued by those Parties insofar as such evidence attests successful completion of training, which began at dates to be proposed by the Joint Working Group and is accompanied by a certificate stating that the holders have been effectively and lawfully engaged in the activities in question for at least three consecutive years during the five years preceding the award of the certificate.

CHAPTER III

PROCEDURE FOR THE RECOGNITION OF PROFESSIONAL QUALIFICATIONS

Article 9

Common procedure for the recognition of professional qualifications

1. The receiving Party shall acknowledge the receipt of the application within 30 days of receipt and inform the applicant of any missing document. If the applicant does not submit the supplement to the documentation, the competent body will reject the application as incomplete, unless the candidate justifies the reasons for missing the deadline.
2. The procedure for examining an application for authorization to practice a regulated profession must be completed as quickly as possible and lead to a duly substantiated decision by the competent authority in the receiving Party in any case within three months after the date on which the applicant's complete file was submitted, and in these events, reasons shall be explained in the recognition decision.
3. The decision, or failure to reach a decision within the deadline, shall be subject to appeal according to the general rules of each Party.

Article 10

Recourse

The recognition of professional qualifications shall encompass the possibility to resort to an effective recourse mechanism for the applicant. In the case that the recognition is not granted, the applicant must have recourse to an authority, which is differently composed to the one having refused the demand. That authority will decide the appeal after having given the applicant the possibility to be heard within a reasonable period of time.

Article 11

Documents and certificates which may be required of the applicant in accordance with this Agreement

1. Documents

- (a) Proof that a person concerned is a natural person of a Party.
- (b) Evidence of formal qualifications giving access to the regulated profession in question, as listed in Annex I, Annex II, and Annex III, respectively.
- (c) Evidence of professional qualification within the meaning of Article 3(1)(b), accompanied with the certificate of the competent authority stating that the professional has been effectively and lawfully engaged in the activities in question for at least three consecutive years during the five years preceding the award of the certificate.

- (d) Where the competent authority of a receiving Party requires of persons wishing to take up a regulated profession proof that they are of good character or repute or that they have not been declared bankrupt, or suspends or prohibits the pursuit of that profession in the event of serious professional misconduct or a criminal offence, that receiving Party shall accept as sufficient evidence, in respect of applicants from Parties wishing to pursue that profession, the production of documents issued by competent authorities in the issuing Party, showing that those requirements are met. Those authorities must provide the documents within a period of two months.
- (e) Where the competent authorities of the issuing Party do not issue the documents referred to in the first subparagraph, such documents shall be replaced by a declaration on oath - or, in Parties where there is no provision for declaration on oath, by a solemn declaration - made by the natural person concerned before a competent judicial or administrative authority or, where appropriate, - or qualified professional body of the issuing Party; such authority shall issue a certificate attesting the authenticity of the declaration on oath or solemn declaration.
- (f) Where a receiving Party requires of its own professional wishing to take up a regulated profession, a document relating to the physical or mental health of the applicant, that Party shall accept as sufficient evidence thereof the presentation of the document required in the issuing Party. Where the issuing Party does not issue such a document, the receiving Party shall accept a certificate issued by a competent authority in that Party. In that case, the competent authorities of the issuing Party must provide the document required within a period of one month.
- (g) Where a receiving Party requires professionals to take up a regulated profession, the
- proof of the applicant's financial standing,
 - proof that the applicant is insured against the financial risks arising from the professionals' professional liability in accordance with the laws and regulations in force in the receiving Party regarding the terms and extent of cover, that Party shall accept as sufficient evidence an attestation to that effect issued by the banks and insurance undertakings of another Party.
- (h) Where a Party so requires for professionals, an attestation confirming the absence of temporary or final suspensions from exercising the profession or of criminal convictions shall be provided.

2. Other Certificates

To facilitate the application of the present Agreement, the Parties may prescribe that, in addition to evidence of formal qualifications, the natural person who satisfies the conditions of training required, must provide a certificate from the competent authorities of his/her/its and any other issuing Party stating that this evidence of formal qualifications fulfils the requirements laid down in this Agreement.

3. Format and language

All documents and certificates referred to in this article shall be accepted by the competent authority of the receiving Party in the format and language determined by the legislation of the issuing Party. The receiving Party maintains the right to request translation of documents and certificates in one of its official languages by the applicant.

Article 12

Use of professional titles

1. If, in a receiving Party, the use of a professional title relating to one of the activities of the profession in question is regulated, applicants from the other Party, who are authorised to practise a regulated profession, shall use the professional title of the receiving Party, which corresponds to that profession in that Party, and make use of any associated initials.
2. Where a profession is regulated in the receiving Party by an association or organisation, applicants from Parties shall not be authorised to use the professional title issued by that organisation or association, or its abbreviated form, unless they furnish proof that they are members of that association or organisation.
3. If the association or organisation makes membership contingent upon certain qualifications, it may do so, only under the conditions laid down in this Agreement, in respect of applicants from other Parties, who possess professional qualifications.

Article 13

Use of Academic Titles

The receiving Party shall ensure that the right shall be conferred on the natural persons concerned to use academic titles conferred on them in the issuing Party, and an abbreviated form thereof, in the language of the issuing Party. The receiving Party may require a title to be followed by the name and address of the establishment or examining board it was awarded by. Where an academic title of the issuing Party is liable to be confused in the receiving Party with a title which, in the latter Party, requires supplementary training not acquired by the

beneficiary, the receiving Party may require the beneficiary to use the academic title of the issuing Party in an appropriate form, to be laid down by the receiving Party.

CHAPTER IV

DETAILED RULES FOR PURSUING THE PROFESSION

Article 14

Knowledge of languages

1. A Party shall, if deemed necessary, require from the service provider benefiting from the recognition of the professional qualifications to have sufficient knowledge of languages necessary for practicing the profession in the receiving Party.
2. A Party shall ensure that any controls carried out for controlling compliance with the obligation under paragraph 1 shall be limited to sufficient knowledge of one official language of that Party.
3. Any language controls shall be proportionate to the activity to be pursued. The professional concerned shall be allowed to appeal such controls under the law of the receiving Party.

CHAPTER V

ADMINISTRATIVE COOPERATION

Article 15

Central access to information

1. The Parties shall ensure that the following information is publicly available in English language and through the contact points for services:
 - (a) a list of all regulated professions in the Party including contact details of the contact persons for each regulated profession according to Article 18(4);
 - (b) the requirements and procedures for all professions regulated in the Party, including all related fees to be paid by natural persons and documents to be submitted by natural persons;
 - (c) details on how to appeal, under the laws, regulations and administrative provisions, decisions of Parties adopted in relation to this Agreement.
2. The Parties shall ensure that the information referred to in paragraph 1 is provided in a clear and comprehensive way and that it is easily accessible remotely and by electronic means and that it is kept up to date.
3. The Parties shall ensure that any request for information addressed to the contact points for services is replied to as soon as possible.

Article 16

Joint Working Group on Recognition of Professional Qualifications

1. The Joint Working Group on Recognition of Professional Qualifications (JWGRPQ) shall facilitate and supervise the implementation and application of this Agreement.
2. Members of the JWGRPQ shall be, inter alia, tasked with provision of information and assistance as is necessary concerning the recognition of professional qualifications provided for in this Agreement, such as information on the legislation, regulations and administrative provisions governing the recognition of professional qualifications.
3. Terms of Reference of the JWGRPQ shall be adopted no later than one year after the adoption of this Agreement.

Article 17

Transparency

1. The Parties shall notify to the JWGRPQ a list of all existing regulated professions, specifying the activities covered by each profession, and a list of regulated education and training, and training with a special structure, no later than 18 months after the adoption of this Agreement. Any change to those lists shall also be notified to the JWGRPQ without undue delay. The CEFTA and RCC Secretariats shall set up and maintain a publicly available database of regulated professions, including a general description of activities covered by each profession.
2. The Parties shall examine whether requirements under their legal system restricting the access to a profession or its pursuit to the holders of a specific professional qualification, including the use of professional titles and the professional activities allowed under such title, referred to in this Article as 'requirements' are compatible with the following principles:
 - (a) requirements must be neither directly nor indirectly discriminatory;
 - (b) requirements must be justified by overriding reasons of general interest;
 - (c) requirements must be suitable for securing the attainment of the objective pursued and must not go beyond what is necessary to attain that objective;
 - (d) Parties shall inform the JWGRPQ about findings thereof.

Article 18

Principles of administrative cooperation

1. The Parties shall work in close collaboration and shall provide mutual assistance in order to facilitate implementation and application of this Agreement. They shall ensure the confidentiality of the information which they exchange.
2. Through the JWGRPQ, the Parties shall exchange information which they deem necessary for the pursuit of activities under this Agreement. In so doing, they shall respect personal data protection rules provided for in the relevant legislation of the Parties.
3. Each Party shall exchange information with other Parties through the JWGRPQ on processes by which they will award or receive evidence of formal qualifications and other documents or information, and receive applications and take the decisions referred to in this Agreement.
4. Through the JWGRPQ, each Party shall provide to the other Parties, the name of a contact person for each regulated profession, who will provide all relevant information and support cooperation between the Parties in relation to that specific regulated profession.

CHAPTER VI

FINAL PROVISIONS

Article 19

Transposition

The Parties shall bring into force the laws, regulations, and administrative provisions necessary to comply with this Agreement at the latest eighteen months from the entry into force of this Agreement according to its Article 21. The Parties shall inform the JWGRPQ thereof.

Article 20

Annexes

1. All Annexes form an integral part of this Agreement.
2. The information that must be provided by the Parties in Annex I, Annex II and Annex III shall be provided by the competent authorities and shall be submitted to the JWGRPQ no later than 18 months after this Agreement has entered into force according to its Article 21.
3. The Parties shall ensure that the information provided in Annex I, Annex II and Annex III is maintained up to date and amended as necessary by the JWGRPQ in accordance with Article 6(1)(2) of this Agreement.

Article 21

Entry into Force

1. This Agreement is subject to ratification, acceptance, or approval in accordance with the relevant requirements. The formal notice of ratification, acceptance, or approval shall be deposited with the Depositary.
2. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day upon the deposition of the third formal notice of ratification, acceptance, or approval for the Parties that have deposited their formal notice of ratification, acceptance, or approval.
3. For each Party depositing its formal notice of ratification, acceptance, or approval after the date of the deposit of the third formal notice of ratification, acceptance or approval, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the day on which that Party deposits its formal notice of ratification, acceptance, or approval.
4. North Macedonia shall act as Depositary and shall notify all Parties to this Agreement of any notification received in accordance with this Article and any other act or notification relating to this Agreement.

Article 22

Amendments

1. Each Party may propose amendments to the Agreement by sending a written notification to the Depositary. The Depositary shall refer this notification to the JWGRPQ referred to in Article 16 of this Agreement.
2. Proposals of amendments shall be adopted by consensus of all members of the JWGRPQ. These proposals shall be referred to CEFTA body responsible for Trade in Services.
3. When adopted, the amendments shall be submitted to the Parties for ratification or approval.

4. Amendments shall enter into force in accordance with the rules and procedure set out in Article 21.

Article 23 Duration and denunciation

1. This Agreement is concluded for an indefinite period of time.
2. Each Party may, at any time, denounce the Agreement by making a written notification to the Depository, who shall notify the other Parties of this denunciation.
3. Such denunciation shall take effect six months after the date on which the depository received the notification.

Article 24

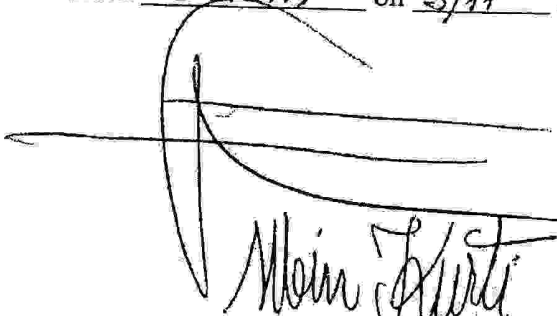
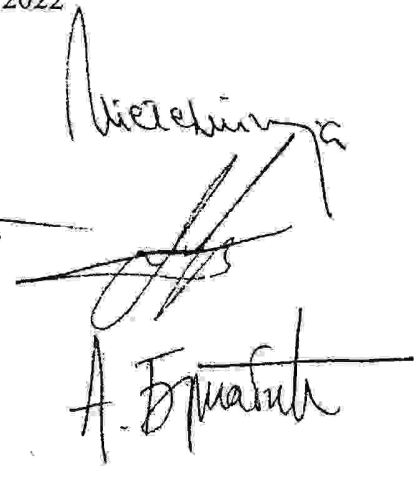
All disputes arising from this Agreement will be resolved through the CEFTA 2006 Dispute Settlement Mechanism.

Article 25 Accession by CEFTA Parties

The Parties acknowledge the rights of any CEFTA Party to accede to this Agreement.

The Agreement is drawn up in the English language in one original version, which will remain in the possession of the Depository. Each party will receive one verified copy of the Agreement.

Done at Berlin on 3/11 2022

Meinhardt
FAT

A. Epur

Recognition on the basis of coordination of the minimum training conditions

DOCTOR OF MEDICINE

Basic medical training

- 1. Admission to basic medical training shall be contingent upon possession of a qualification or certificate providing access, for the studies in question, to universities.**
- 2. Basic medical training shall comprise a total of at least five years of study, which may in addition be expressed with the equivalent ECTS credits, and shall consist of at least 5 500 hours of theoretical and practical training provided by, or under the supervision of, a university.**
- 3. Basic medical training shall provide an assurance that the person in question has acquired the following knowledge and skills:**
 - (a) adequate knowledge of the sciences on which medicine is based and a good understanding of the scientific methods including the principles of measuring biological functions, the evaluation of scientifically established facts and the analysis of data;**
 - (b) sufficient understanding of the structure, functions and behaviour of healthy and sick persons, as well as relations between the state of health and physical and social surroundings of the human being;**
 - (c) adequate knowledge of clinical disciplines and practices, providing him with a coherent picture of mental and physical diseases, of medicine from the points of view of prophylaxis, diagnosis and therapy and of human reproduction;**
 - (d) suitable clinical experience in hospitals under appropriate supervision.**

Article 2. Specialist medical training

- 1. Admission to specialist medical training shall be contingent upon completion and validation of a basic medical training programme as referred to in Article 1 of Annex I in the course of which the trainee has acquired the relevant knowledge of basic medicine.**
- 2. Specialist medical training shall comprise theoretical and practical training at a university or medical teaching hospital or, where appropriate, a medical care establishment approved for that purpose by the competent authorities or bodies.**

The Parties shall ensure that the minimum duration of specialist medical training courses referred to Article 7 of Annex I is not less than the duration provided for in that point. Training shall be given under the supervision of the competent authorities or bodies. It shall include personal participation of the trainee specialised doctor of medicine in the activity and responsibilities entailed by the services in question.

Training shall be given on a full-time basis at specific establishments which are recognised by the competent authorities. It shall entail participation in the full range of medical activities of the department where the training is given, including duty on call, in such a way that the trainee specialist devotes all his professional activity to his practical and theoretical training throughout the entire working week and throughout the year, in accordance with the procedures laid down by the competent authorities. Accordingly.

3a. Parties may provide, in relevant legislation, for partial exemptions from parts of the specialist medical training courses listed in Article 7 of Annex I, to be applied on a case-by-case basis provided that that part of the training has been followed already during another specialist training course listed in Article 7 of Annex I, for which the professional has already obtained the professional qualification in a Party. Parties shall ensure that the granted exemption equates to not more than half of the minimum duration of the specialist medical training course in question.

Each Party shall notify the Multilateral Committee and the other Parties of its legislation concerned for any such partial exemptions.

4. The Parties shall make the issuance of evidence of specialist medical training contingent upon possession of evidence of basic medical training referred to in Article 7 of Annex I.

Article 3. Types of specialist medical training

Evidence of formal qualifications as a specialised doctor is such evidence awarded by the competent authorities or bodies, as corresponds, for the specialised training in question, to the titles in use in the various Parties and referred to in Article 7 of Annex I.

Article 4. Specific training in general medical practice

1. Admission to specific training in general medical practice shall be contingent upon completion and validation of a basic medical training programme as referred to in Article 1 of Annex I in the course of which the trainee has acquired the relevant knowledge of basic medicine.
2. The specific training in general medical practice leading to the award of evidence of formal qualifications issued before [1 January 2006] shall be of a duration of at least two years on a full-time basis. In the case of evidence of formal qualifications issued after that date, the training shall be of a duration of at least three years on a full-time basis.

Where the training programme referred to in Article 1 of Annex I comprises practical training given by an approved hospital possessing appropriate general medical equipment and services or as part of an approved general medical practice or an approved centre in which doctors provide primary medical care, the duration of that practical training may, up to a maximum of one year, be included in the duration provided for in the first subparagraph for certificates of training issued on or after [1 January 2006].

The option provided for in the second subparagraph shall be available only for Parties in which the specific training in general medical practice lasted two years as of [1 January 2001].

3. The specific training in general medical practice shall be carried out on a full-time basis, under the supervision of the competent authorities or bodies. It shall be more practical than theoretical.

The practical training shall be given, on the one hand, for at least six months in an approved hospital possessing appropriate equipment and services and, on the other hand, for at least six months as part of an approved general medical practice or an approved centre at which doctors provide primary health care.

The practical training shall take place in conjunction with other health establishments or structures concerned with general medicine. Without prejudice to the minimum periods

during a period of not more than six months in other approved establishments or health structures concerned with general medicine.

The training shall require the personal participation of the trainee in the professional activity and responsibilities of the persons with whom he is working.

4. Parties shall make the issuance of evidence of formal qualifications in general medical practice subject to possession of evidence of formal qualifications in basic medical training referred to in Article 6 of Annex I.

5. Parties may issue evidence of formal qualifications referred to in Article 6 of Annex I to a doctor who has not completed the training provided for in this Article but who has completed a different, supplementary training, as attested by evidence of formal qualifications issued by the competent authorities. They may not, however, award evidence of formal qualifications unless it attests knowledge of a level qualitatively equivalent to the knowledge acquired from the training provided for in this Article.

Parties shall determine, inter alia, the extent to which the complementary training and professional experience already acquired by the applicant may replace the training provided for in this Article.

The Parties may only issue the evidence of formal qualifications referred to in Article 6 of Annex I, if the applicant has acquired at least six months' experience of general medicine in a general medical practice or a centre in which doctors provide primary health care of the types referred to in paragraph 3.

Article 5. Pursuit of the professional activities of general practitioners

Each Party shall make the pursuit of the activities of a general practitioner in the framework of its domestic social security system contingent upon possession of evidence of formal qualifications referred to in Article 6 of Annex I.

Parties may exempt persons who are currently undergoing specific training in general medicine from this condition.

Article 6. Evidence of formal qualifications in basic medical training

Party	Evidence of formal qualifications	Body awarding the qualifications	Certificate Accompanying the Qualifications	Reference date

Article 7. Evidence of formal qualifications of specialised doctors

Party	Evidence of formal qualifications	Body awarding the qualifications	Reference date

Article 8. Titles of training courses in specialised medicine

	Title	Title
Party	Anesthetics	General surgery
	Minimum period of training: 3 years	Minimum period of training: 5 years
	Title	Title
Party	Neurological surgery	Obstetrics and Gynecology
	Minimum period of training: 5 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	General (internal) medicine	Ophthalmology
	Minimum period of training: 5 years	Minimum period of training: 3 years
	Title	Title
Party	Otorhinolaryngology	Pediatrics
	Minimum period of training: 3 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Respiratory medicine	Urology
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 5 years
	Title	Title
Party	Orthopedics	Pathological anatomy
	Minimum period of training: 5 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Neurology	Psychiatry
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Diagnostic radiology	Radiotherapy
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Plastic surgery	Clinical biology
	Minimum period of training: 5 years	Minimum period of training: 4 years

	Title	Title
Party	Microbiology-bacteriology	Biological chemistry
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Immunology	Thoracic surgery
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 5 years
	Title	Title
Party	Pediatric	Vascular surgery
	Minimum period of training: 5 years	Minimum period of training: 5 years
	Title	Title
Party	Cardiology	Gastroenterology
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 5 years
	Title	Title
Party	Rheumatology	General Hematology
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 3 years
	Title	Title
Party	Endocrinology	Physiotherapy
	Minimum period of training: 3 years	Minimum period of training: 3 years
	Title	Title
Party	Neuropsychiatry	Dermato-venereology
	Minimum period of training: 5 years	Minimum period of training: 3 years
	Title	Title
Party	Radiology	Child psychiatry
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Geriatrics	Renal diseases
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Geriatrics	Renal diseases
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years

	Title	Title
Party	Communicable diseases	Community medicine
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Pharmacology	Occupational medicine
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Allergology	Nuclear medicine
	Minimum period of training: 3 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Maxillo-facial surgery (basic medical training)	Biological haematology
	Minimum period of training: 5 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Stomatology	Dermatology
	Minimum period of training: 3 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
	Venerology	Tropical medicine
Party	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Gastroenterological surgery	Accident and emergency medicine
	Minimum period of training: 5 years	Minimum period of training: 5 years
	Title	Title
Party	Clinical neurophysiology	Dental, oral and maxillo-facial surgery (basic medical and dental training)
	Minimum period of training: 4 years	Minimum period of training: 4 years
	Title	Title
Party	Medical oncology	Medical genetics
	Minimum period of training: 5 years	Minimum period of training: 4 years

Article 9. Evidence of formal qualifications of general practitioner

Party	Evidence of formal qualifications	Professional title	Reference date
-------	-----------------------------------	--------------------	----------------

ANNEX II

DOCTORS OF DENTAL MEDICINE

All of the provisions in Annex I are taken from the EU Directive 2005/36/EC on the recognition of professional qualifications.

Article 1. Basic dental training

1. Admission to basic dental training presupposes possession of a diploma or certificate giving access, for the studies in question, to universities or higher institutes of a level recognised as equivalent, in a Party.

2. Basic dental training shall comprise a total of at least five years of study, which may in addition be expressed with the equivalent ECTS credits, and shall consist of at least 5 000 hours of full-time theoretical and practical training that comprises at least the programme described in Article 4 of Annex II and that is provided in a university, in a higher institute providing training recognised as being of an equivalent level or under the supervision of a university.

3. Basic dental training shall provide an assurance that the person in question has acquired the following knowledge and skills:

(a)adequate knowledge of the sciences on which dentistry is based and a good understanding of scientific methods, including the principles of measuring biological functions, the evaluation of scientifically established facts and the analysis of data;

(b)adequate knowledge of the constitution, physiology and behaviour of healthy and sick persons as well as the influence of the natural and social environment on the state of health of the human being, in so far as these factors affect dentistry;

(c)adequate knowledge of the structure and function of the teeth, mouth, jaws and associated

tissues, both healthy and diseased, and their relationship to the general state of health and to the physical and social well-being of the patient;

(d)adequate knowledge of clinical disciplines and methods, providing the dentist with a coherent picture of anomalies, lesions and diseases of the teeth, mouth, jaws and associated tissues and of preventive, diagnostic and therapeutic dentistry;

(e) suitable clinical experience under appropriate supervision.

This training shall provide him with the skills necessary for carrying out all activities involving the prevention, diagnosis and treatment of anomalies and diseases of the teeth, mouth, jaws and associated tissues.

Article 2. Specialist dental training

1. Admission to specialist dental training shall be contingent upon completion and validation of basic dental training referred to in Article 1 of Annex II.

2. Specialist dental training shall comprise theoretical and practical instruction in a university centre, in a treatment teaching and research centre or, where appropriate, in a health establishment approved for that purpose by the competent authorities or bodies.

Full-time specialist dental courses shall be of a minimum of three years' duration and shall be supervised by the competent authorities or bodies. They shall involve the personal participation of the dental practitioner training to be a specialist in the activity and in the responsibilities of the establishment concerned.

3. The Parties shall make the issuance of evidence of specialist dental training contingent upon possession of evidence of basic dental training referred to in Article 5 of Annex II.

Article 3. Pursuit of the professional activities of dental practitioners

1. For the purposes of this Directive, the professional activities of dental practitioners are the activities defined in paragraph 3 and pursued under the professional qualifications listed in Article 5 of Annex II.

2. The profession of dental practitioner shall be based on dental training referred to in Article 1 and 2 of Annex II and shall constitute a specific profession which is distinct from other general or specialised medical professions. Pursuit of the activities of a dental practitioner requires the possession of evidence of formal qualifications referred to in Article 5 of Annex II.

3. The Parties shall ensure that dental practitioners are generally able to gain access to and pursue the activities of prevention, diagnosis and treatment of anomalies and diseases affecting the teeth, mouth, jaws and adjoining tissue, having due regard to the regulatory provisions and rules of professional ethics on the reference dates referred to in Article 5 of Annex II.

Article 4. Study programme for dental practitioners

The programme of studies leading to evidence of formal qualifications in dentistry shall include at least the following subjects. One or more of these subjects may be taught in the context of the other disciplines or in conjunction therewith.

A. Basic subjects	B. Medico-biological subjects and general medical subjects	C. Subjects directly related to Dentistry
— Chemistry	— Anatomy	— Prosthodontics
— Physics	— Embryology	— Dental materials and
— Biology	— Histology, including cytology	Equipment
	— Physiology	— Conservative dentistry
	— Biochemistry (or physiological chemistry)	— Preventive dentistry
	— Pathological anatomy	— Anaesthetics and sedation
	— General pathology	— Oral surgery
	— Pharmacology	— Special pathology
		— Clinical practice

	— Microbiology — Hygiene — Preventive medicine and Epidemiology	— Paedodontics — Orthodontics — Periodontics — Dental radiology
	— Radiology — Physiotherapy — General surgery — General medicine, including Paediatrics — Oto-rhino-laryngology — Dermato-venereology — General psychology — psychopathology — Neuropathology — Anaesthetics	— Dental occlusion and function of the jaw — Professional organisation, ethics and legislation — Social aspects of dental Practice Practice Practice - Maxillofacial Surgery

Article 5. Evidence of basic formal qualifications of doctors of dental medicine

Part y	Evidence of Formal qualifications	Body awarding the evidence of qualifications	Certificate accompanying the evidence of qualifications	Professional TitleTitle	Reference date

Article 6. Evidence of formal qualifications of specialised dentists

Oral surgery

Party	Evidence of formal qualifications	Body awarding the evidence of qualifications	Reference date

Orthodontics

Party	Evidence of formal qualifications	Body awarding the evidence of qualifications	Reference date

ANNEX III

ARCHITECT

Article 1. Training of architects

1. Training as an architect shall comprise:

(a) a total of at least five years of full-time study at a university or a comparable teaching institution, leading to successful completion of a university-level examination; or

2. Architecture must be the principal component of the study referred to in paragraph 1. The study shall maintain a balance between theoretical and practical aspects of architectural training and shall guarantee at least the acquisition of the following knowledge, skills and competences:

(a) the ability to create architectural designs that satisfy both aesthetic and technical requirements;

(b) adequate knowledge of the history and theories of architecture and the related arts, technologies and human sciences;

(c) knowledge of the fine arts as an influence on the quality of architectural design;

(d) adequate knowledge of urban design, planning and the skills involved in the planning process;

(e) understanding of the relationship between people and buildings, and between buildings and their environment, and of the need to relate buildings and the spaces between them to human needs and scale;

(f) understanding of the profession of architect and the role of the architect in society, in particular in preparing briefs that take account of social factors;

(g) understanding of the methods of investigation and preparation of the brief for a design project;

(h) understanding of the structural design, and constructional and engineering problems associated with building design;

(i) adequate knowledge of physical problems and technologies and of the function of buildings so as to provide them with internal conditions of comfort and protection against the climate, in the framework of sustainable development;

(j) the necessary design skills to meet building users' requirements within the constraints imposed by cost factors and building regulations;

(k) adequate knowledge of the industries, organisations, regulations and procedures involved in translating design concepts into buildings and integrating plans into overall planning.

3. The number of years of academic study referred to in paragraphs 1 may in addition be expressed with the equivalent ECTS credits.

Article 2. Pursuit of the professional activities of architects

1. For the purposes of this Agreement, the professional activities of an architect are the activities regularly carried out under the professional title of 'architect'.

Article 3. Evidence of formal qualifications of architects

Party	Evidence of formal qualifications	Body awarding the evidence qualifications	Certificate accompanying the evidence of qualifications	Reference academic year

СПОРАЗУМ О ПРИЗНАВАЊУ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА ЗА ДОКТОРЕ МЕДИЦИНЕ, ДОКТОРЕ СТОМАТОЛОГИЈЕ И АРХИТЕКТЕ У КОНТЕКСТУ ЦЕНТРАЛНО-ЕВРОПСКОГ СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ

Представници Албаније, Босне и Херцеговине, “Косова”*, Црне Горе, Северне Македоније и Србије (у даљем тексту “Стране”),

У контексту економских интеграција у складу са Централно-европским споразумом о слободној трговини (“ЦЕФТА”) из 2006. године, сходно члану V Општег споразума о трговини услугама, а у циљу унапређења либерализације трговине услугама у ЦЕФТА региону;

ИМАЈУЋИ У ВИДУ циљеве и приоритете утврђене Акционим планом за заједничко регионално тржиште за период од 2021-2024. године (“ЗРТ”) усмерене на уклањање препрека за признавање професионалних квалификација усвајањем и спровођењем “оквира Европске уније (ЕУ) за аутоматско признавање професионалних квалификација за 7 професија заснованих на ЕУ систему аутоматског признавања” на основу координације минималних услова оспособљавања;

КОНСТАТУЈУЋИ да ниједна одредба овог Споразума не може да се тумачи тако да Стране буду изузете од својих права и обавеза по основу постојећих споразума;

У ЦИЉУ подстицања мобилности стручних радника, бољег усклађивања вештина са потребама тржишта рада и повећане продуктивности;

ПОТВРЂУЈУЋИ циљеве унапређења хармонизације регулативе и усклађивања закона и прописа држава потписница са ЕУ законодавством; а посебно у жељи да се омогући слободно кретање стручних радника транспоновањем у регионални оквир Директиве 2005/36/ЕЗ Европског парламента и Савета од 7. септембра 2005. године о признавању професионалних квалификација, измењене *Директивом 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савета од 20. новембра 2013. године;*

У НАМЕРИ да се успостави аутоматско признавање професионалних квалификација на основу минималних услова оспособљавања и да се примени на све 3 професије обухваћене овим Споразумом и горенаведеном Директивом, као и да се именују друге професије које задовољавају минималне услове оспособљавања у Анексима у року од највише 2 године након усвајања овог Споразума у циљу проширења важења овог споразума на остале четири професије;

Закључили су следећи споразум:

ГЛАВА I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Циљеви

1. Овим Споразумом успостављају се правила за аутоматско признавање доказа о формалним квалификацијама на основу минималних услова оспособљавања у Странама за приступ и обављање регулисане професије, као и хармонизовани минимални услови оспособљавања у једној или више других Страна, а који омогућавају носиоцу поменутих квалификација (у даљем тексту: стручни радници) да се бави истом професијом у другој Страни (у даљем тексту: Страна домаћин) која није Страна у којој је стекао своје професионалне квалификације (у даљем тексту: матична страна).
2. Изрази који се користе у овом Споразуму, а који имају родно значење, независно од тога да ли се користе у мушком или женском роду, обухватају подједнако мушки и женски род, и сваки други род који Стране признају.

Члан 2.

Обим примене

1. Овај Споразум примењује се на физичка лица, утврђена у Анексу I Додатног протокола 6, који су стручни радници матичне стране, а који желе да обављају одређену регулисану професију у страни домаћину, под условом да испуњавају хармонизоване минималне услове оспособљавања, било као лица која самостално обављају делатност или као лица запослена код послодавца. Свака Страна ће дозволити стручном раднику из матичне стране који поседује доказе о стеченим професионалним и формалним квалификацијама у смислу члана 3.(1)(б), а које нису стекли у страни домаћину, да обавља регулисану професију у смислу члана 3.(1)(а) у тој страни у складу са релевантним прописима те Стране. У поступку признавања се морају поштовати минимални услови оспособљавања утврђени овим Споразумом. Уколико докази о формалним квалификацијама нису у складу са минималним условима оспособљавања, као што је утврђено овим Споразумом, признавање професионалних квалификација ће се вршити у складу са Општим системом за признавање квалификација.
2. Овај Споразум примењује се на следеће професије: доктори медицине, доктори стоматологије и архитекте, као што је дефинисано и наведено у Анексу I, Анексу II и Анексу III.
3. Свака Страна ће заједничкој радној групи за признавање професионалних

усвоји за издавање доказа о формалним квалификацијама обухваћених овим Споразумом.

4. У циљу спровођења и примене овог Споразума, високошколске установе ће успоставити акредитоване програме студија и/или лиценциране програме студија хармонизоване са минималним условима оспособљавања утврђеним у анексима овог Споразума.

Члан 3.

Појмови

Појмови у смислу овог Споразума имају следеће значење:

- (а) 'регулисана професија: професионална делатност или скуп професионалних делатности код којих је приступ и обављање, односно начин обављања делатности на основу законских, подзаконских или других аката непосредно или посредно условљен поседовањем одређених професионалних квалификација; посебно коришћење професионалног назива који је законским или другим прописима ограничен на носиоце одређених професионалних квалификација представља један начин обављања делатности;
- (б) 'професионална квалификација': квалификације које се потврђују доказом о формалним квалификацијама, уверење о оспособљености издато од стране надлежног органа у некој Страни у складу са законским, подзаконским или другим актима те Стране, на основу програма за оспособљавање или посебног испита, и/или професионалног искуства;
- (в) 'доказ о формалним квалификацијама': дипломе, сертификати и други докази које је издао надлежни орган Стране на основу законских, подзаконских и других аката те Стране и којим се потврђује успешно завршено стручно оспособљавање које је већим делом стечено у Страни;
- (г) 'надлежни орган': сваки орган или тело које је Страна посебно овластила за издавање, односно примање диплома о оспособљености и других докумената или информација као и за примање захтева и доношење одлука по основу овог Споразума;
- (д) 'регулисано образовање и оспособљавање': свако оспособљавање које је посебно усмерено на обављање одређене професије и које обухвата један или више програма који су, у датом случају, допуњени стручним усавршавањем, приправничким стажом или стручном праксом.
- (ђ) Структура и ниво програма професионалног оспособљавања, приправничког стажа или стручне праксе утврдиће се законским, подзаконским или другим актима надлежне Стране или ће их надгледати или одобрити орган одређен у ту сврху;
- (е) 'професионално искуство': стварно и законито пуно радно време или

- (ж) 'приправнички стаж': период у којем се делатност обавља под надзором ментора, а који представља услов за приступ регулисаној професији, и који може да се обавља или током формалног образовања или после завршетка формалног образовања;
- (з) 'физичко лице' има значење као што је дефинисано у ЦЕФТА оквиру;
- (и) 'Европски систем преноса и акумулације бодова или ЕСПБ бодови': систем бодовања у високом образовању који се користи у Европском простору високог образовања;
- (ј) Заједничка радна група за признавање професионалних квалификација (ЗРГзППК);
- (к) 'ЦЕФТА': Централно-европски споразум о слободној трговини;
- (л) 'РЦЦ': Савет за регионалну сарадњу;

Члан 4.

Ефекти признавања

Признавањем професионалних квалификација у Страни домаћину омогућава се физичким лицима да у тој Страни добију приступ истој професији за коју су оспособљени у матичној страни и да је обављају под једнаким условима који важе за њене грађане.

ГЛАВА II

ПРИНЦИПИ ПРИЗНАВАЊА

Члан 5.

Правила професионалне, правне или административне природе

Када се стручни радник пресели, он ће бити дужан да поштује правила професионалне, законске или административне природе која се директно односе на професионалне квалификације, као што су дефиниција професије, коришћење назива и озбиљне професионалне злоупотребе које су директно и конкретно повезане са заштитом и безбедношћу потрошача, као и дисциплинске одредбе које се примењују у Страни домаћину на стручне раднике који се баве истом професијом у Страни домаћину.

Члан 6.

Принципи аутоматског признавања

1. Свака страна признаје доказе о формалним квалификацијама доктора медицине који дају приступ обављању делатности доктора медицине са завршеним основним програмом оспособљавања и доктора специјалисте медицине, делатности стоматолога и специјалисте стоматологије и делатности архитекте, као што је наведено у Анексу I,

наведеним у Анексу I, Анексу II и Анексу III, и у сврху приступа професионалним делатностима и њиховом обављању признати једнаку ваљаност тих доказа као и доказа о формалним квалификацијама које сама издаје.

Такви докази о формалним квалификацијама морају да буду издати од стране надлежних тела у матичној страни и уз њих се морају приложити, у датом случају, потврде наведене у Анексу I, Анексу II, и Анексу III.

2. Таква актуализација ни у једној страни не сме да има за последицу измене њених постојећих законских начела у вези са структуром професије који се односе на оспособљавање и услове приступа за физичка лица. Таквом актуализацијом се неће утицати на одговорност Страна за организацију образовних система.

Члан 7.

Заједничке одредбе о оспособљавању

Стране су дужне да, у складу са процедурама специфичним за сваку Страну, осигурају, подстичући континуирано стручно усавршавање, да стручни радници, чије су професионалне квалификације обухваћене овим Споразумом, буду у могућности да унапреде своја знања, вештине и компетенције у циљу одржавања безбедне и ефективне праксе и да буду у току са развојима у одговарајућој професији.

Члан 8.

Стечена права

Не доводећи у питање стечена права специфична за одговарајуће професије, у случају када докази о формалним квалификацијама за докторе медицине који омогућавају приступ професионалном бављењу делатности доктора медицине у општој пракси и бављењу делатности специјалисте, делатности доктора стоматологије и специјалисте стоматологије, као и архитекте, а које поседују стручни радници у једној Страни, не испуњавају све услове оспособљавања из овог Споразума, свака Страна ће признати као довољан доказ о формалним квалификацијама онај који су те Стране издале, у мери у којој такви докази потврђују успешно завршено оспособљавање, које је започето оних датума које предложи Заједничка радна група и уз које се прилаже потврда у којој се наводи да су се носиоци ефективно и законито бавили предметним делатностима најмање три узастопне године током пет година које су претходиле додели потврде.

ГЛАВА III

ПОСТУПАК ПРИЗНАВАЊА ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА

Члан 9.

Општа процедура за признавање професионалних квалификација

1. Страна домаћин је дужна да потврди пријем захтева за признавање квалификација у року од 30 дана и да обавести подносиоца захтева уколико неки документ недостаје. Уколико подносилац пријаве не поднесе тражену додатну документацију, надлежно тело ће одбити захтев, осим у случају када подносилац захтева поднесе образложени ваљани разлог за кашњење.
2. Поступак провере захтева за добијање права за обављање регулисане професије спроводи се у најкраћем могућем року, а надлежни орган у страни домаћину дужан је да донесе образложену одлуку о признавању најкасније у року од три месеца од датума када је подносилац поднео комплетан захтев.
3. На одлуку, односно пропуст доношења одлуке у горенаведеном року може се поднети жалба у складу са општим правилима за подношење жалбе сваке Стране.

Члан 10.

Правни лекови

У поступку признавања професионалних квалификација, подносиоцу захтева се мора омогућити приступ ефективним механизмима правних лекова. У случају да се квалификација не призна, подносиоцу захтева мора да се омогући приступ органу са другачијим саставом од оног који је одбио захтев за признавање квалификације. Такав орган ће одлучити о жалби, након давања могућности подносиоцу захтева да буде саслушан у разумном року.

Члан 11.

Документа и потврде које могу бити тражене од подносиоца захтева у складу са споразумом

1. Документа

- (а) Доказ о држављанству подносиоца захтева.
- (б) Доказ о поседовању формалних квалификација које омогућавају приступ регулисаној професији из Анекса I, Анекса II и Анекса III.
- (в) Доказ о поседовању професионалне квалификације у смислу члана 3. (1) (b), заједно са потврдом надлежног органа у којој је наведено да је то физичко лице ефективно и законито обављало одговарајућу делатност најмање три узастопне године у периоду од

(г) Уколико надлежно тело стране домаћина од лица која желе да се баве регулисаном професијом тражи доказ о добром владању или угледу, односно да нису објавили стечај, или да није издата забрана обављања те професије у случају тешке повреде правила струке или кривичног дела, Страна домаћин прихватиће као довољан доказ за подносиоце захтева који желе да се баве датом професијом свих Страна документа која су издала надлежна тела матичне Стране, а који потврђују да су побројани захтеви испуњени. Надлежна тела дужна су да обезбеде тражену документацију у року од два месеца.

(д) Ако надлежна тела матичне Стране не издају документа наведена у ставу горе, уместо њих може бити дата изјава под заклетвом – или, у Странама где се не признаје изјава под заклетвом, свечана изјава – коју је лице дало пред надлежним судом, органом управе или, у датом случају – пред квалификованим стручним телом матичне стране; то тело издаје потврду о аутентичности изјаве дате под заклетвом или свечане изјаве.

(ђ) Ако страна домаћин од својих грађана који желе да започну обављање регулисане професије тражи документ којим се потврђује њихово физичко или душевно здравље, као довољан доказ прихвата стављање на увид докумената који се у ову сврху тражи у матичној страни. Уколико матична страна не издаје такав документ, Страна домаћин прихвата потврду коју издаје надлежно тело у матичној страни. У том случају, надлежна тела матичне стране морају да обезбеде тражени документ у року од месец дана.

(е) Када Страна домаћин од кандидата који желе да почну да обављају регулисану професију тражи да доставе

— доказ о имовинском стању,

— доказ да су осигурани од финансијских ризика који произлазе из њихове професионалне одговорности у складу са важећим законима и подзаконским актима Стране домаћина у вези са условима и обимом покривености осигурањем, та Страна прихвата као довољан доказ у овом смислу потврду од банке и осигуравајућег друштва друге Стране.

(ж) Уколико страна то захтева, мора се доставити потврда да не постоји привремена или стална забрана бављења одговарајућом делатности, односно уверење о некажњавању.

2. Друге потврде

У сврху олакшане примене овог Споразума, Стране могу да пропишу да физичка лица која испуњавају тражене услове оспособљавања, осим доказа о формалној оспособљености, доставе и потврду од надлежних тела Стране која је издала доказ, да тај доказ о формалним квалификацијама испуњава захтеве утврђене овим Споразумом.

3. Форма и језик

Сва документа и потврде из овог члана биће прихваћена од стране надлежних органа

Страна домаћин задржава право да тражи од подносиоца захтева превод докумената и потврда на један од својих службених језика.

Члан 12.

Коришћење професионалних назива

1. Ако је у Страни домаћину регулисана употреба стручног назива који се односи на једну од предметних професија, подносиоци захтева из друге Стране који су стекли право да се баве регулисаном професијом, користе стручни назив Стране домаћина који одговара тој професији у Страни у којој су стекли право, као и одговарајуће скраћене називе повезане са тим називом.
2. Ако је у Страни домаћину професију регулисало неко удружење или организација, подносиоци захтева из Страна неће моћи да користе стручни назив који издаје та организација или удружење, или његов скраћени облик, осим ако не приложи доказ да су чланови тог удружења или организације.
3. Ако удружење или организација условљава чланство одређеним квалификацијама, то може учинити само под условима наведеним у овом Споразуму, у односу на кандидате из других Страна, који поседују професионалне квалификације.

Члан 13.

Коришћење академских назива

Страна домаћин дужна је да осигура да се дотичним физичким лицима додели право да користе академска звања која су им додељена у Страни која их је издала, као и њихов скраћени облик, на језику Стране која их је издала. Страна домаћин може да захтева да иза звања стоји назив и адреса установе или испитне комисије од које је додељена. Када се академско звање Стране која је издала академски назив може помешати у Страни домаћину са титулом која у њој захтева допунску обуку коју лице није стекло, Страна домаћин може захтевати од лица да користи академско звање Стране која је то звање издала у одговарајућем облику, а који ће одредити Страна домаћин.

ГЛАВА IV

ДЕТАЉНА ПРАВИЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ПРОФЕСИЈЕ

Члан 14.

Познавање језика

1. Страна ће, ако то сматра неопходним, захтевати од пружаоца услуга који има користи од признавања професионалних квалификација да поседује задовољавајући ниво познавања језика који је неопходан за обављање професије у Страни домаћину.

2. Страна је дужна да осигура да све провере које се спроводе ради контроле поштовања обавеза из става 1. буду ограничене на довољно познавање једног званичног језика те Стране.
3. Свака провера познавања језика биће сразмерна потреби делатности којом лице жели да се бави. Лице има право да уложи жалбу на такве провере у складу са прописима Стране домаћина.

ГЛАВА V

АДМИНИСТРАТИВНА САРАДЊА

Члан 15. Централни приступ информацијама

1. Стране ће обезбедити да следеће информације буду јавно доступне на енглеском језику и путем услужних контакт тачака:
 - (а) списак свих регулисаних професија у Страни укључујући контакт податке особа за контакт за сваку регулисану професију у складу са чланом 18(4);
 - (б) захтеве и процедуре за све професије регулисане у Страни, укључујући све повезане таксе које плаћају физичка лица и документе које треба да поднесу физичка лица;
 - (в) Информације о поступку жалбе, према законским, подзаконским и другим актима, на одлуке Страна усвојене у вези са овим Споразумом.
2. Стране су дужне да осигурају да информације из става 1 буду пружене на јасан и свеобухватан начин и да су им лако доступне даљински и електронским путем и да се редовно ажурирају.
3. Стране су дужне да осигурају да се на сваки захтев за информацијама упућен услужним контакт тачкама одговори у најкраћем могућем року.

Члан 16. Заједничка радна група за признавање професионалних квалификација

1. Заједничка радна група за признавање професионалних квалификација (ЗРГзППК) је дужна да омогући и надгледа примену овог Споразума.
2. Чланови ЗРГзППК ће, између осталог, имати задатак да пруже информације и помоћ која је неопходна у вези са признавањем професионалних квалификација предвиђених овим Споразумом, као што су информације о законским, подзаконским и другим актима који регулишу признавање професионалних квалификација.
3. Тачни задаци ЗРГзППК биће усвојени најкасније годину дана након усвајања овог Споразума.

Члан 17.**Транспарентност**

1. Стране ће доставити ЗРГзППК списак свих постојећих регулисаних професија, наводећи активности које покрива свака професија, и списак регулисаног образовања и оспособљавања, као и програма оспособљавања са посебном структуром, најкасније 18 месеци након усвајања овог Споразума. Свака промена тих спискова биће такође достављена ЗРГзППК без непотребног одлагања. Секретаријати ЦЕФТА и РЦЦ ће успоставити и одржавати јавно доступну базу података о регулисаним професијама, укључујући општи опис активности које покрива свака професија.
2. Стране су дужне да провере да ли захтеви њиховог правног система који ограничавају приступ професији или бављење том професијом носиоцима одређене професионалне квалификације, укључујући употребу стручних звања и да ли су професионалне делатности дозвољене под тим називом, а који се називају 'захтеви' у овом члану, компатибилни са следећим принципима:
 - (а) захтеви не смеју бити ни директно ни индиректно дискриминаторни;
 - (б) захтеви морају бити оправдани важним разлозима од општег интереса;
 - (в) захтеви морају бити прикладни за обезбеђивање постизања циља којем се тежи и не смеју ићи даље од онога што је неопходно за постизање тог циља;
 - (г) Стране су дужне да обавесте ЗРГзППК о таквим захтевима.

Члан 18.**Принципи административне сарадње**

1. Стране ће уско сарађивати и пружати једне другима помоћ у циљу олакшавања примене овог Споразума. Стране су дужне да очувају поверљивост информација које размењују.
2. Путем ЗРГзППК, Стране су дужне да размењују информације које сматрају неопходним за обављање активности према овом Споразуму. При томе ће поштовати правила заштите личних података предвиђена релевантним прописима Страна.
3. Свака Страна ће размењивати информације са другим Странама преко ЗРГзППК о процесима у којима ће слати или добијати доказе о формалним квалификацијама и друге документе или информације, и примати пријаве и доносити одлуке по основу овог Споразума.
4. Путем ЗРГзППК, свака Страна ће другим Странама доставити име контакт особе за сваку регулисану професију, која ће пружити све релевантне информације и подржати сарадњу између Страна у вези са том одређеном регулисаном професијом.

ГЛАВА VI

ЗАКЉУЧНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Транспоновање

Стране су дужне да усвоје законе, подзаконске прописе и друге акте неопходне за усклађивање са овим Споразумом најкасније осамнаест месеци од ступања на снагу овог Споразума у складу са чланом 21. Стране ће о томе обавестити ЗРГзППК.

Члан 20.

Анекси

1. Сви анекси чине саставни део овог споразума.
2. Информације које су Стране дужне да доставе у складу са Анексом I, Анексом II и Анексом III ће обезбедити надлежни органи и биће достављене ЗРГзППК-у најкасније 18 месеци након ступања на снагу овог Споразума у складу са чланом 21.
3. Стране су дужне да осигурају да ЗРГзППК редовно ажурира и по потреби мења информације дате у Анексу I, Анексу II и Анексу III у складу са чланом 6(1)(2) овог Споразума.

Члан 21.

Ступање на снагу

1. Овај Споразум подлеже ратификацији, прихватању или одобрењу у складу са релевантним захтевима. Званично обавештење о ратификацији, прихватању или одобрењу депонује се код депозитара.
2. Овај Споразум ступа на снагу тридесетог дана у односу на депоновање трећег званичног обавештења о ратификацији, прихватању или одобрењу за Стране које су депоновале своје званично обавештење о ратификацији, прихватању или одобрењу.
3. За сваку страну која депонује своје званично обавештење о ратификацији, прихватању или одобрењу након датума депоновања трећег званичног обавештења о ратификацији, прихватању или одобрењу, овај Споразум ће ступити на снагу тридесетог дана од дана када Страна депонује своје званично обавештење о ратификацији, прихватању или одобрењу.
4. Северна Македонија ће вршити дужност депозитара и обавестиће све Стране овог Споразума о сваком обавештењу примљеном у складу са овим чланом и сваком другом акту или обавештењу у вези са овим Споразумом.

Члан 22.**Измене и допуне**

1. Свака Страна може да предложи измене и допуне на Споразум слањем писменог обавештења депозитару. Депозитар ће упутити ово обавештење Заједничкој радној групи за признавање професионалних квалификација из члана 16. овог Споразума.
2. Предлози измена и допуна усвајају се консензусом свих чланова Заједничке групе. Ови предлози се упућују ЦЕФТА телу надлежном за трговину услугама.
3. Када буду усвојени, амандмани се достављају Странама на ратификацију или одобрење.
4. Измене и допуне ступају на снагу у складу са правилима и процедуром наведеним у члану 21.

Члан 23.**Трајање и повлачење**

1. Овај Споразум се закључује на неодређено време.
2. Свака Страна може да се повуче из овог Споразума у било којем тренутку слањем писаног обавештења депозитару, који ће обавестити друге стране о овом повлачењу.
3. Повлачење ступа на снагу шест месеци од датума пријема тог обавештења од Стране депозитара.

Члан 24.

Сви спорови који произилазе из овог Споразума решавају се путем ЦЕФТА 2006 Механизма за решавање спорова.

Члан 25.**Приступање ЦЕФТА чланица**

Стране признају права било које ЦЕФТА чланице да приступи овом Споразуму.

Споразум је сачињен на енглеском језику у једном изворном примерку, који остаје у поседу Депозитара. Свака Страна ће добити по један оверени примерак споразума.

Сачињено у Берлину дана 3/11 2022

Признавање на основу координације минималних услова за обуку

ДОКТОР МЕДИЦИНЕ

Основна медицинска обука

1. Пријем на основну медицинску обуку зависи од поседовања квалификације или уверења који омогућава приступ универзитетима када је реч о предметним студијама.

2. Основна медицинска обука обухвата укупно најмање пет година студија, што се додатно може изразити и еквивалентним ЕСПБ бодовима, и састоји се од најмање 5500 сати теоријске и практичне обуке коју обезбеђује универзитет или се врши под надзором универзитета.

3. Основна медицинска обука ће осигурати уверење да је дотично лице стекло следећа знања и вештине:

(а) адекватно познавање наука на којима се заснива медицина и добро разумевање научних метода укључујући принципе мерења биолошких функција, процену научно утврђених чињеница и анализу података;

(б) довољно разумевање структуре, функција и понашања здравих и болесних особа, као и односа између здравственог стања и физичког и социјалног окружења човека;

(в) адекватно познавање клиничких дисциплина и пракси, пружајући кохерентну слику менталних и физичких болести, медицине са становишта профилаксе, дијагнозе и терапије и људске репродукције;

(г) одговарајуће клиничко искуство у болницама под одговарајућим надзором.

Члан 2. Специјалистичка медицинска обука

1. Пријем на специјалистичку медицинску обуку зависи од завршетка и валидације програма основне медицинске обуке из члана 1. Анекса I у оквиру којег је приправник стекао релевантна знања из основне медицине.

2. Специјалистичка медицинска обука обухвата теоријску и практичну обуку на универзитету или болници за медицинску обуку или, по потреби, у установи за медицинску негу коју су у ту сврху одобрили надлежни органи или тела.

Стране ће обезбедити да минимално трајање курсева специјалистичке медицинске обуке из члана 7 Анекса I не буде краће од трајања предвиђеног у тој тачки. Обука се спроводи под надзором надлежних органа или тела. Укључује лично учешће приправника специјалисте доктора медицине у активностима и одговорностима предметних служби.

Обука ће се одржавати са пуним радним временом у одређеним установама које су признате од стране надлежних органа. Подразумева учешће у целом спектру медицинских активности одељења на коме се обучава, укључујући и дежурства, на начин да специјалиста приправник сву своју професионалну активност посвети практичној и теоријској обуци током целе радне недеље и током целе године, у складу са процедурама које прописују надлежни органи. Сходно томе, ова радна места ће бити предмет одговарајуће накнаде.

3а. Стране могу предвидети, у релевантном законодавству, делимична изузећа од делова курсава специјалистичке медицинске обуке наведених у члану 7 Анекса I, која ће се примењивати од случаја до случаја, под условом да је тај део обуке већ праћен током другог курса специјалистичке обуке наведеног у члану 7 Анекса I, за који је стручњак већ стекао професионалну квалификацију код друге стране. Стране ће обезбедити да одобрено изузеће не износи више од половине минималног трајања курса специјалистичке медицинске обуке која је у питању.

Свака страна ће обавестити Мултилатералну комисију и друге Стране о свом дотичном законодавству за сва таква делимична изузећа.

4. Стране ће условљавати издавање доказа о специјалистичкој медицинској обуци поседовањем доказа о основној медицинској обуци из члана 7 Анекса I.

Члан 3. Врсте специјалистичке медицинске обуке

Докази о формалним квалификацијама лекара специјалисте су такви докази које издају надлежни органи или тела, што одговара, за дотичну специјализовану обуку, звањима која се користе у различитим странама и наведена су у члану 7 Анекса I.

Члан 4. Посебна обука из опште медицинске праксе

1. Пријем на посебну обуку из опште медицинске праксе зависи од завршетка и валидације програма основне медицинске обуке из члана 1. Анекса I током којег је приправник стекао релевантна знања из основне медицине.

2. Посебна обука из опште медицинске праксе која води до доделе доказа о формалним квалификацијама издатим пре [1. јануара 2006.] траје најмање две године са пуним радним временом. У случају доказа о формалним квалификацијама издатим након тог датума, обука ће трајати најмање три године са пуним радним временом.

Када програм обуке из члана 1. Анекса I обухвата практичну обуку коју пружа одобрена болница која поседује одговарајућу општу медицинску опрему и услуге или као део одobreне опште медицинске праксе или одобреног центра у коме лекари пружају примарну медицинску негу, трајање те практичне обуке може бити укључено, до највише годину дана, у трајање предвиђено у првом подставу за уверења о обуци издата на дан или након [1. јануара 2006. године].

Опција предвиђена у другом подставу биће доступна само за стране у којима је посебна обука из опште медицинске праксе трајала две године од [1. јануара 2001.].

3. Посебна обука из опште медицинске праксе спроводи се са пуним радним временом, под надзором надлежних органа или тела. Подразумева више практичног рада него теорије.

Практична обука се одржава, с једне стране, најмање шест месеци у одобреној болници која поседује одговарајућу опрему и услуге и, с друге стране, најмање шест месеци у оквиру одobreне опште медицинске праксе или одобреног центра у коме лекари пружају примарну здравствену заштиту.

Практична обука ће се одвијати у сарадњи са другим здравственим установама или структурама које се баве општом медицином. Међутим, не доводећи у питање минималне периоде утврђене у другом подставу, практична обука се може одржати током периода од највише шест месеци у другим одобреним установама или здравственим структурама које се баве општом медицином.

Обука изискује лично учешће приправника у професионалним активностима и одговорностима лица са којима ради.

4. Издавање доказа о формалним квалификацијама из опште медицинске праксе Стране ће условити поседовањем доказа о формалним квалификацијама у основној медицинској обуци из члана 6 Анекса I.

5. Стране могу издати доказе о формалним квалификацијама из члана 6. Анекса I доктору који није завршио обуку предвиђену овим чланом, али који је завршио другу, допунску обуку, што се потврђује доказима о формалним квалификацијама издатим од стране надлежних органа. Они, међутим, не могу да издају доказе о формалним квалификацијама осим ако не потврђују знање на нивоу који је квалитативно еквивалентан знању стеченом током обуке предвиђене овим чланом.

Стране ће, између осталог, одредити у којој мери допунска обука и стручно искуство које је подносилац захтева већ стекао могу заменити обуку предвиђену овим чланом.

Стране могу издати доказе о формалним квалификацијама из члана 6. Анекса I само уколико је подносилац захтева стекао најмање шест месеци искуства из опште медицине при општој медицинској пракси или центру у коме лекари пружају примарну здравствену заштиту наведену у ставу 3.

Члан 5. Обављање стручне делатности лекара опште праксе

Свака страна ће обављање делатности лекара опште праксе у оквиру свог домаћег система социјалног осигурања под условом да поседује доказе о формалним квалификацијама из члана 6. Анекса I.

Стране могу изузети особе које тренутно пролазе посебну обуку из опште медицине од овог услова.

Члан 6. Доказ о формалним квалификацијама из основне медицинске обуке

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Тело које додељује квалификације	Уверење који прати квалификације	Референтни датум

Члан 7. Доказ о формалним квалификацијама специјалистичке медицинске обуке

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Тело које додељује квалификације	Референтни датум

Члан 8. Називи курсева обуке медицинске специјализације

	Назив	Назив
Страна	Анестезиологија	Општа хирургија
	Минимални период обуке: 3 године	Минимални период обуке: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Неурохирургија	Гинекологија и акушерство
	Минимални период обуке: 5 година	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Општа (интерна) медицина	Офтамологија
	Минимални период обуке: 5 година	Минимални период обуке: 3 године
	Назив	Назив
Страна	Оториноларингологија	Педијатрија
	Минимални период обуке: 3 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Пулмологија	Урологија
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Ортопедија	Патологија
	Минимални период обуке: 5 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Неурологија	Психијатрија
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Дијагностичка радиологија	Радиотерапија
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Пластична хирургија	Клиничка биологија
	Минимални период обуке: 5 година	Минимални период обуке: 4 година

	Назив	Назив
Страна	Микробиологија- бактериологија	Биохемија
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Имунологија	Торакална хирургија
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Дечија (педијатријска) хирургија	Васкуларна хирургија
	Минимални период обуке: 5 година	Минимални период обуке: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Кардиологија	Гастроентерологија
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Реуматологија	Општа хематологија
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 3 године
	Назив	Назив
Страна	Ендокринологија	Физиотерапија
	Минимални период обуке: 3 године	Минимални период обуке: 3 године
	Назив	Назив
Страна	Неуропсихијатрија	Дерматовенерологија
	Минимални период обуке: 5 година	Минимални период обуке: 3 године
	Назив	Назив
Страна	Радиологија	Дечја психијатрија
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Геријатрија	Бубрежне болести
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Геријатрија	Бубрежне болести
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године

	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Фармакологија	Медицина рада
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Алергологија	Нуклеарна медицина
	Минимални период обуке: 3 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Максифацијална хирургија (основна медицинска обука)	Биохематологија
	Минимални период обуке: 5 година	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Стоматологија	Дерматологија
	Минимални период обуке: 3 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Венерологија	Тропска медицина
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Гастроентеролошка хирургија	Ургентна медицина
	Минимални период обуке: 5 година	Минимални период обуке: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Клиничка неурофизиологија	Стоматолошка, орална и максифацијална хирургија (основна медицинска и стоматолошка обука)
	Минимални период обуке: 4 године	Минимални период обуке: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Медицинска онкологија	Медицинска генетика
	Минимални период обуке: 5 година	Минимални период обуке: 4 године

Члан 9. Доказ о формалној квалификацији лекара опште праксе

Страна	Доказ о формалној квалификацији	Стручно звање	Референтни датум

АНЕКС II

ДОКТОРИ СТОМАТОЛОГИЈЕ

Све одредбе у Анексу I су преузете из Директиве ЕУ 2005/36/ЕЗ о признавању професионалних квалификација.

Члан 1. Основне стоматолошке студије

1. Пријем на основно стоматолошко школовање подразумева поседовање дипломе или сертификата који омогућава приступ, за предметне студије, универзитетима или вишим институтима на нивоу који је признат као еквивалентан, у једној од Страна.

2. Основно стоматолошко школовање треба да обухвати укупно најмање пет година студија, што се додатно може изразити и еквивалентним ЕСПБ бодовима, а састоји се од најмање 5 000 часова теоријске и практичне наставе са пуним радним временом која обухвата минимално програм описан у члану 4. Анекса II и које се одржава на универзитету, у високом институту који пружа обезбеђује школовање еквивалентног нивоа или под надзором универзитета.

3. Основно стоматолошко школовање треба да пружи сигурност да је дотична особа стекла следећа знања и вештине:

(а) адекватно познавање научних дисциплина на којима се заснива стоматологија и добро разумевање научних метода, укључујући принципе мерења биолошких функција, процену научно утврђених чињеница и анализу података;

(б) адекватно познавање конституције, физиологије и понашања здравих и болесних особа, као и утицаја природног и друштвеног окружења на здравствено стање човека, у мери у којој ови фактори утичу на стоматологију;

(в) адекватно познавање структуре и функције зуба, уста, вилица и повезаних ткива, здравих и болесних, и њихов однос према општем здравственом стању и физичком и социјалном благостању пацијента;

(г) адекватно познавање клиничких дисциплина и метода, које стоматологу пружају кохерентну слику аномалија, лезија и болести зуба, уста, вилица и повезаних ткива и превентивне, дијагностичке и терапеутске стоматологије;

(д) одговарајуће клиничко искуство под адекватним надзором.

Ова обука ће му обезбедити вештине неопходне за обављање свих активности које укључују превенцију, дијагностику и лечење аномалија и болести зуба, уста, вилице и пратећих ткива.

Члан 2. Специјалистичке стоматолошке студије

1. Пријем на специјалистичке стоматолошке студије зависи од завршетка и валидације основних стоматолошких студија из члана 1. Анекса II.

2. Специјалистичке стоматолошке студије обухватају теоријску и практичну наставу у универзитетском центру, у наставном и истраживачком центру за лечење или, где је то прикладно, у здравственој установи коју су за ту сврху одобрили надлежни органи или тела.

Редовни специјалистички семинари стоматологије треба да трају најмање три

учешће у школовању будућег стоматолога специјалисте у делатности и одговорностима дотичне установе.

3. Стране ће издавање доказа о специјалистичким стоматолошким студијама условљавати поседовањем доказа о основној стоматолошкој обуци из члана 5. Анекса II.

Члан 3. Обављање стручне делатности стоматолога

1. За потребе ове Директиве, професионалне делатности стоматолога су делатности дефинисане у ставу 3. и оне се обављају према професионалним квалификацијама наведеним у чл. 5, Анекса II.

2. Професија стоматолога заснива се на стоматолошким студијама из члана 1. и 2. Анекса II и представља посебну професију која се разликује од других општих или специјализованих медицинских професија. Обављање делатности стоматолога захтева поседовање доказа о формалним квалификацијама из члана 5. Анекса II.

3. Стране ће обезбедити да стоматолози уопштено могу да добију приступ и обављају активности превенције, дијагнозе и лечења анормалија и болести које утичу на зубе, уста, вилице и суседно ткиво, узимајући у обзир регулаторне одредбе и правила професионалне етике на референтне датуме из члана 5 Анекса II.

Члан 4. Програм студија за докторе стоматологије

Програм студија који води до доказа о формалним квалификацијама из стоматологије треба да садржи најмање следеће предмете. Један или више ових предмета може се предавати у контексту других дисциплина или у вези са њима.

А. Основни предмети	В. Предмети медицинске биологије и предмети опште медицине	С. Предмети директно повезани са стоматологијом
— Хемија		
— Физика	— Анатомија	— Протетика
	— Ембриологија	— Стоматолошки материјали и
— Биологија	— Хистологија, укључујући цитологију	опрема
	— Физиологија	— Конзервативна стоматологија
	— Биохемија (или физиолошка хемија)	— Превентивна стоматологија
	— Анатомија патологије	— Анестетици и седација
	— Општа патологија	— Орална хирургија
	— Фармакологија	— Специјалистичка патологија
	— Микробиологија	— Клиничка пракса
	— Хигијена	— Педодонција
	— Превентивна медицина	— Ортодонција
	и	

		—Стоматолошка радиологија
--	--	------------------------------

	— Радиологија — Физикална терапија — Општа хирургија — Општа медицина, укључујући педијатрију —Оториноларингологија — Дерматовенерологија — Општа психологија — психопатологија — Неуропатологија — Анестезија	— Оклузија зуба и функција вилице — Стручна организација, етика и законодавство —Социјални аспекти стоматолошке праксе Пракса Пракса Пракса -Максифацијална хирургија
--	---	---

Члан 5. Доказ о основној формалној стручној оспособљености доктора стоматолошке медицине

Страна	Доказ о	Тело додељује	које	Сертификат који	Професион ална	Референт
	формалним квалификација ма	потврду о		прати	титула и звање	ни датум
		квалификацијама		доказ о квалификацијама		

Члан 6. Доказ о формалним квалификацијама специјалисте стоматологије

Орална хирургија

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Тело које додељује доказ о квалификацијама	Референтни датум
--------	-----------------------------------	--	------------------

Ортодонција

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Тело које додељује доказ о квалификацијама	Референтни датум
--------	-----------------------------------	--	------------------

АНЕКС III АРХИТЕКТА

Члан 1. Школовање архитеката

1. Школовање архитеката треба да обухвати:

(а) укупно најмање пет година редовних студија на универзитету или упоредивој наставној институцији, што доводи до успешног полагања испита на универзитетском нивоу; или

2. Архитектура мора бити главна компонента студија из става 1. Студија одржава равнотежу између теоријских и практичних аспеката архитектонских студија и гарантује најмање стицање следећих знања, вештина и компетенција:

- (а) способност креирања архитектонских цртежа који задовољавају и естетске и техничке захтеве;
- (б) адекватно познавање историје и теорије архитектуре и сродних уметности, технологија и хуманистичких наука;
- (в) познавање ликовне уметности и њеног утицаја на квалитет архитектонског пројектовања;
- (г) адекватно познавање урбанистичког пројектовања, планирања и вештина укључених у процес планирања;
- (д) разумевање односа између људи и зграда, и између зграда и њихове околине, те потребе да се зграде и простори између њих повежу са људским потребама и размерама;
- (ђ) разумевање професије архитекте и улоге архитекте у друштву, посебно у припреми извештаја који узимају у обзир друштвене факторе;
- (е) разумевање метода истраживања и припреме извештаја за архитектонски пројекат;
- (ж) разумевање грађевинског пројектовања, те конструкцијских и инжењерских проблема повезаних са пројектовањем зграда;
- (з) адекватно познавање физичких проблема и технологија и функција зграда како би им се обезбедили унутрашњи услови удобности и заштите од климатских услова, у оквиру одрживог развоја;
- (и) Неопходне вештине пројектовања како би се испунили захтеви корисника зграде у оквиру ограничења која намећу фактори трошкова и грађевински прописи;
- (ј) адекватно познавање грана индустрије, организације, прописа и процедура укључених у превођење концепата дизајна у зграде и интеграцију планова у укупно планирање.

3. Број година академских студија из става 1, може се додатно изразити са еквивалентним ЕСПБ бодовима.

Члан 2. Обављање стручне делатности архитекте

1. За потребе овог Споразума, професионалне активности архитекте су активности које се редовно обављају са стручним звањем „архитекта“.

Члан 3. Доказ о формалним квалификацијама архитеката

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Тело које додељује доказ квалификацијама	Сертификат који прати доказ квалификацијама	Референтна академска година

Члан 3.

Приликом потписивања Споразума о признавању професионалних квалификација за докторе медицине, докторе стоматологије, и архитекте у контексту Централно Европског Споразума о слободној трговини, Република Србија је поднела депозитару Изјаву, која у оригиналу на енглеском језику и преводу на српски језик гласи:

„Taking into consideration that the territory of Kosovo and Metohija is a part of the Republic of Serbia which is under international administration in accordance with the United Nations Security Council Resolution 1244 (1999), the signing of and the subsequent expression of consent to be bound by the Agreement on the Recognition of Professional Qualifications of Doctors of Medicine, Doctors of Dental Medicine and Architects in the Central European Free Trade Agreement Context, by the Republic of Serbia, cannot be interpreted as a recognition of the purported independence of Kosovo*, nor does it create between the Republic of Serbia and Kosovo* a treaty relation within the meaning of the Vienna Convention on the Law of Treaties (1969), which regulates the conclusion and application of treaties between states.

The conclusion and the application of the Agreement on the Recognition of Professional Qualifications of Doctors of Medicine, Doctors of Dental Medicine and Architects in the Central European Free Trade Agreement Context by no means prejudice the issue of the status of Kosovo*, or the competences and powers of the Special Representative of the UN Secretary General and KFOR in accordance with the UN Security Council Resolution 1244 (1999) and the Constitutional Framework for Provisional Self-Government in Kosovo (UNMIK Regulation 2001/9 of 15 May 2001).

No action taken by the Provisional Institutions of Self-Government from Kosovo* in the course of the conclusion and the application of this Agreement can be considered valid if it exceeds the competences of the Provisional Institutions of Self-Government from Kosovo* or if it impinges on the competences and powers reserved for the Special Representative of the UN Secretary General, as defined by the UN Security Council Resolution 1244 (1999) and the Constitutional Framework for Provisional Self-Government in Kosovo

*This designation in without prejudice to position on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo Declaration of independence.”

„Будући да је територија Косова и Метохије у саставу Републике Србије и да се на основу Резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1244 (1999) налази под међународном управом, потписивање и пристанак Републике Србије да буде обавезана Споразума о признавању професионалних квалификација за докторе медицине, докторе стоматологије, и архитекте у контексту Централно Европског Споразума о слободној трговини, не може се тумачити као признавање наводне независности Косова*, нити се тиме између Републике Србије и Косова* формира уговорни однос у смислу Бечке конвенције о уговорном праву (1969) којом је регулисано закључивање и спровођење уговора између држава.

Закључивањем и спровођењем Споразума о признавању професионалних квалификација за докторе медицине, докторе стоматологије, и архитекте у контексту Централно Европског Споразума о слободној трговини, се ни на који начин не доводи у питање статус Косова* као ни надлежности и овлашћења Специјалног представника генералног секретара УН и КФОР-а у складу са Резолуцијом Савета безбедности УН 1244 (1999) и Уставним оквиром за привремену самоуправу на Косову (Уредба УНМИК бр. 2001/9 од 15. маја 2001. године).

Ниједна радња коју Привремене институције самоуправе са Косова* предузму приликом закључивања и спровођења овог Споразума не може се сматрати валидном уколико прекорачује оквире овлашћења Привремених институција самоуправе са Косова* или задире у надлежности или овлашћења која су резервисана за Специјалног представника генералног секретара УН како је одређено Резолуцијом Савета безбедности УН 1244 (1999) и Уставним оквиром за привремену самоуправу на Косову.

* Овај назив не доводи у питање ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 (1999) и мишљењем Међународног суда правде о проглашењу независности Косова. ”

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Споразума о признавању професионалних квалификација за докторе медицине, докторе стоматологије и архитекте у контексту Централно-европског Споразума о слободној трговини, са Анексом I, Анексом II и Анексом III, потписаног 3. новембра 2022. године, садржан је у члану 99. став 1. тачка 4 Устава Републике Србије, који прописује да Народна скупштина Републике Србије потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ПОТВРЂИВАЊЕ СПОРАЗУМА

На Самиту лидера западног Балкана у Софији, одржаног под окриљем Берлинског процеса, потписана и усвојена политичка Декларација лидера Западног Балкана о Заједничком регионалном тржишту (*Common Regional Market – CRM*).

Поменуто Декларацију је потписала председница Владе Републике Србије и овим чином, Република Србија је званично дала подршку и усвојила Акциони план за успостављање Заједничког регионалног тржишта за период 2021. – 2024. година, који је заснован на четири основне слободе ЕУ (слобода кретања робе, услуга, капитала и људи) и обогаћен плановима за сарадњу у дигиталној, инвестиционој, иновационој и индустријској области. У спровођењу АП поред ЗББ уз подршку ЕК учествују регионалне и међународне организације и то пре свега *RCC* и *CEFTA*, као и Коморски инвестициони форум ЗББ – КИФ, Транспортна заједница, Светска банка и други.

Закључивањем Споразума о признавању професионалних квалификација за докторе медицине, докторе стоматологије и архитекте у контексту Централно-европског Споразума о слободној трговини ствара се правни оквир за успостављање и развијање сарадње у области признавања професионалних квалификација.

Имајући у виду циљеве и приоритете предвиђене Заједничким регионалним акционим планом тржишта 2021-2024 („CRM“) у циљу отклањања препрека за признавање стручних квалификација, усвајањем и применом Оквира Европске уније (ЕУ) за аутоматско признавање стручне квалификације за 7 професија и ЕУ систем аутоматског признавања на основу минималних услова који су потребни, представници Албаније, Босне и Херцеговине, Косова, Црне Горе, Северне Македоније и Србије (у даљем тексту „Странке“), усагласиле су текст Споразум о признавању професионалних квалификација за докторе медицине, докторе стоматологије и архитекте у контексту Централно-европског Споразума о слободној трговини.

Стране потписнице су свесне да рестриктиван приступ у уређењу професионалних квалификација има исти ефекат на мобилност као и дискриминација на националној основи, те ће овим споразумом усагласити минимуме захтева у погледу трајања и врсте образовања и стручног искуства професије докторе медицине, стоматолога и архитекте. Признавањем квалификација стечених у другој држави чланици олакшава се мобилност стручњака, што је кључни елемент конкурентности. С тим у вези, хармонизација прописа и приближавања закона и прописа Страна са правом Европске уније (ЕУ), као и транспоновање Директиве 2005/36/ЕЦ Европског парламента и Савета од 7. септембра 2005. године о признавању професионалних квалификација, измењене Директивом 2013/55/ЕУ од Европског парламента и Савета од 20. новембра 2013. године, од великог су значаја у овој области.

Овим Споразумом успоставиће се аутоматско признавање професионалних квалификација на основу минималних захтева на 3 професије утврђене овим Споразумом и поменутом Директивом.

„...и да се признавају квалификације стечене у другој држави чланици олакшава се мобилност стручњака, што је кључни елемент конкурентности. С тим у вези, хармонизација прописа и приближавања закона и прописа Страна са правом Европске уније (ЕУ), као и транспоновање Директиве 2005/36/ЕЦ Европског парламента и Савета од 7. септембра 2005. године о признавању професионалних квалификација, измењене Директивом 2013/55/ЕУ од Европског парламента и Савета од 20. новембра 2013. године, од великог су значаја у овој области.“

Члановима 5.- 8. прописани су основни принципи признавања квалификација, који се односе на процедуре признавања квалификација, административне капацитете, начин на који се спроводи аутоматско признавање квалификација, заједничке одредбе које се односе на обуке, стечена права.

Поступак признавања квалификација је прописан члановима 9.-13. Овим одредбама Споразума предвиђена је заједничка процедура која се односи на признавање професионалних квалификација, поступак регресног признавања квалификација, јавне исправе које су потребне ради признавања професионалних квалификација, употреба професионалних назива квалификација као и употреба академских назива.

Чланом 14. прописано је познавање језика неопходног за бављење професијом у другој земљи.

Административни капацитети су регулисани члановима 15.- 18., којима се предвиђа приступ информацијама, формирање заједничке Редне групе за признавање професионалних квалификација, као и начела административне сарадње.

Завршне одредбе су предвиђене члановима 19.- 25. којима је дефинисано ступање на снагу, прописивање Анекса, измене и допуне, трајање, именовање депозитара и језик Споразума.

Анекс I, Анекс II и Анекс III чини саставни део Споразума о признавању професионалних квалификација за докторе медицине, докторе стоматологије и архитекте у контексту Централно-европског Споразума о слободној трговини. Овим Анексима је прописано признавање на основу **минимума захтева у погледу трајања и врсте образовања и стручног искуства професије доктор медицине, стоматолог и архитекта.**

III. СТВАРАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА ИЗВРШАВАЊЕМ СПОРАЗУМА

Извршавањем Споразума не стварају се финансијске обавезе за Републику Србију.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ СПОРАЗУМА

За реализацију овог Споразума, није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије, тако да и за реализацију предметног закључка нису потребна средства из буџета Републике Србије.

Уколико се за реализацију наведеног програма буде појавила потреба за непредвиђеним средствима, Министарство просвете, ће предвиђене активности спровести у оквиру расположивог буџета, који му буде одобрен за наредну буџетску годину.

